

JAZZ

Keith Jarrett

«Concerts: Bregenz, München»
ECM

123456

«No End»
ECM

123456

Ikke helt gyllent

Nyttappede
årgangssalmer

NETTOPP I DE dager da en ny salmebok er utgitt kommer Kirkelig Kulturverksted med en plate fylt av årgangssalmer. Absolutt i ny tapning, bevarer. Men danskene Thomas Kingo, Hans Brorson, Nikolaj Grundtvig og Bernhard S. Ingemann er og blir av de mest sentrale salmeskaperne, også her i landet. Og på «Som den gyldne sol» er de representert med tre hver.

Organisten Iver Kleive og gitarist Knut Reiersrud laget sin «Blå koral» i 1991, og deretter har de flere ganger spilt inn musikk i St Knuds kirke i Odense. Katedralen har et mektig orgel og formidabel akustikk, noe Kleive virkelig drar nytte av. Knut Reiersrud briljerer også i dette landskapet. Povl Dissing (ja, det er han med «Om lidt er kaffen klar») har nok Nordens mest karakteristiske røst. Og så får det bli en smakssak om hans delvis anstrengt støtvisetolkning av salmetekstene er en nytelse eller mer irriterende.

Inderlig er det absolutt, og 75-åringen har ingen problemer verken med diksjonen eller å treffe tonene. I alle tilfelle er Dissings sang en klar kontrast til Reiersrud og Kleives lekne musisering. De to musikerne varierer fra buldrende orgel og hvinnende gitartoner til helt enkelt

SALMER

Iver Kleive, Povl Dissing,
Knut Reiersrud«Som den gyldne sol»
Kirkelig Kulturverksted

123456

akustisk akkompagnement. De gjør Ingemanns «Glade Jul» til nærmest en lystig kabaretsang, absolutt vellykket. Samme manns «Deilig er jorden» kommer med et helt minimalt tonefølge. Også fint. Kingos «Far verden, farvel» er blitt en vakker blues og hans «Som den gyldne sol frembruder» er gitt et slags lirekassespreg, for å nevne noe.

De musikalske krumspringer er gjort med stor respekt og ydmykhet for kvalitetene i det vi gjerne kaller «salmeskatten». Men Dissing er ikke like «gylden» hele veien. Det har vel heller aldri vært hans varemerke.

OLAV GORSETH

Ord som bremser

Truls Horveis tone-satte dikt demonstrerer forskjellen på lyrikk og sanglyrikk.

SANGLYRIKKEN HAR som funksjon å føre sangen framover, enten som et sentralt, meningsbærende element, eller som et bidrag til den rytmiske og musikalske helheten. Ordene og setningene trenger ikke være fulle av mening eller i det hele tatt forståelige, alle som har sunget med på en DumDumBoys-hit bør skrive under på det.

Truls Horvei er lyriker som tar diktene sine med seg inn i musikken. Han har åpenbart ambisjoner om at det skal fungere som mer enn høytlesning med stemningsfull bakgrunnslyd, men fungerer det som musikk? Tekstene hans utfordrer lytteren med uvante språkbilder og logiske sprang som gjør at sangene ikke alltid føres framover. En blir tvunget til å tenke «Stopp! Ikke så kjapt!», spole tilbake og høre om igjen: «Maler med grønt/himmelakvariet/luftfiskene/sanddyrene/bretter ut bilder av hvalorgelets beinpipemusikk/delfiner tegner med isbrepensel» («Malermester») er vanskelig å la passere når de ikke skjules av et fengende beat eller en melodi. «Bli mindre salamandere og mer frosker» heter det i «Månens øye», og det er lettere å føle seg dum og søke

JAZZ

Truls Horvei

«Paraplyer ved havet»
Norcd

123456

på nettet hva den forskjellen representerer, enn å ignorere.

Når tekstene er mer fortellende, som i «Gammel beatpoesi», eller holder seg innenfor et avgrenset billedunivers, som i «Havsaksofon», glir også jazzrocken som følger dem bedre. Musikken varierer godt i stemning, støy og tempo, med tydelige mørke undertoner. Den kommer dessverre i en litt uheldig kontrast til Iver Kleives stemme, som er svak på rytme og melodi. Vokalen framhever inntrykket av at dette er mer diktopplesning enn musikk.

HELGE OLSEN

Musikkansvarlig: **KJETIL KOPREN ULLEBØ**
kjetil.ullebo@bt.no

FRA PLATEARKIVET

Terje Rypdal «Bleak House»
Polydor 1968

Førsteutgaven av Terje Rypdals «Bleak House» fra 1968 er en av de aller mest ettertraktede vinylplatene, hvis den i det hele tatt omsettes. Andreutgaven prises lavere, men er også et hett objekt.

Men «Bleak House» trenger ikke drahjelp fra markedskreftene for å være interessant. Dette var Terje Rypdals debutalbum som soloartist, og her tok han det store steget fra rockegitarist til jazzmusiker. Et første steg mot en fantastisk karriere.

Musikalsk er det også spennende og variert. Selv om deler av albumet er preget av datidens jazz, med store blåserrekker, er det også kutt peker fremover i tid. Improvisasjonene på «Winter Serenade» virker friske også i dag. Aller mest minneverdige er likevel tre spor. Det ene er «Dead Man's Tale», med Rypdal på vokal og fløyte i tillegg til gitaren, og med duvende hammondorgel under Rypdalriffene. «Bleak House» og «Sonority» høres også forbausende friske ut, 45 år senere.

Listen over musikere er som en adelskaller over norsk jazz: Jan Garbarek, Christian Reim, Knut Riisnæs, John Christensen, Terje Venaas, Frode Thingnæs kan nevnes.

OLAV GORSETH

Å flytte var en stor forandring, jeg hadde jo bodd 22 år i Danmark. Jeg hadde et stort behov for å lande

Sissel Kyrkjebø til Dagbladet, om sin lange pause fra musikken

TO KLASSISKE

Kvindelige Studenters Sangforening
«BRAHMS» (Lawo classics)

Kvindelige Studenters Sangforening er det offisielle kvinnekoret ved Universitetet i Oslo, og har eksistert helt siden 1895. Med et nikk til stemmerettsjubileet har de nylig gitt ut innspillingen av Brahms verker for kvinnekore, verk som er blitt lite fremført i norsk sammenheng. Innspillingen gir Brahms med en kledelig, nordisk klangfarge.

Anders Eidsten Dahl «Hymnus»
(Lawo Classics)

På sin nye utgivelse utforsker Anders Eidsten Dahl orgelverk av såpass ulike komponister som Jean Sibelius, Carsten Carlsen og Christian Sinding. Dahl viser hvordan orgelmusikken både kan innramme og avslutte en komponists livsgjerning, og platen viser at orgelmusikk også står sterkt utenfor dens mer kjente gullalder.



lyttet til de to siste.

FOTO: ECM